

Innst. O. nr. 95

(2004-2005)

Innstilling til Odelstinget fra sosialkomiteen

Ot.prp. nr. 80 (2004-2005)

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endringer i lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling og i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Regjeringen legger i proposisjonen fram forslag til endringer i strålevernloven og kommunehelsetjenesteloven. De foreslåtte lovendringer innebærer at uttrykkene atomulykkeberedskap og atomulykker i strålevernloven endres slik at det presiseres at også hendelser som har oppstått som følge av tilsiktede handlinger, er omfattet av bestemmelsene om beredskap. Dessuten inneholder proposisjonen forslag til tekniske endringer i strålevernloven og kommunehelsetjenesteloven som følge av opprettelsen av Helse- og omsorgsdepartementet.

Det vises til at bestemmelsene i strålevernloven § 16 som sier at Kongen organiserer beredskap mot atomulykker og gir hjemmel for at Kongen i akuttfasen av en atomulykke treffer nærmere bestemte tiltak, ble utformet med tanke på ulykkesscenarioer, og at bruken av ulykkesbegrepet kan oppfattes som en avgrensning mot situasjoner som er oppstått som følge av en bevisst eller tilsiktet handling. Det vises videre til at trusselbildet har endret seg betydelig siden slutten av 1990-tallet, og at dette stiller den nasjonale atomberedskapen overfor nye utfordringer. Det er i dag mulig å forestille seg planlagt spredning av radioaktive stoffer.

Det framholdes at dette endrede trusselbildet medfører et behov for å presisere gjeldende rett og formalisere dagens praksis i forhold til å håndtere hendelser i hele spekteret; fra fredsulykke, gjennom

terroraksjoner eller trussel om slike, fram til beskyttelse av sivile i krig.

Forslagene innebærer ingen økonomiske eller administrative konsekvenser.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen støtter forslagene i proposisjonen og har for øvrig ingen merknader.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og råder Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling og i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene

I

I lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling gjøres følgende endringer:

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Loven gjelder også planlegging og beredskap mot uhell, *ulykker og andre hendelser*.

§ 15 tredje ledd skal lyde:

Ved ulykke eller hendelse ved atomanlegg eller under transport av atomsubstans som medfører nær forestående trussel mot folkehelsen eller miljøet, skal det organ som har ansvar for *atomberedskapen* eller Statens strålevern sikre at befolkningen straks gis informasjon som gjør det mulig å treffe tiltak for å forebygge eller redusere skade. Dersom det oppstår kon-

flikt mellom informasjonsplikt etter denne bestemmelse og taushetsplikt etter lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet § 53, går informasjonsplikten foran. I slike tilfeller skal taushetsplikten opprettholdes i den utstrekning dette ikke er til hinder for at informasjonsplikten oppfylles. Departementet kan treffe vedtak om gjennomføring av informasjonsplikten.

§ 16 skal lyde:

Atomberedskap

Kongen organiserer en beredskap mot atomulykker og andre hendelser som kan innebære ioniserende stråling eller spredning av radioaktivitet, for å beskytte liv, helse, miljø eller andre viktige samfunnsinteresser.

I akuttfasen av en hendelse som beskrevet i første ledd, kan Kongen, uten hinder av myndighetstildeling i andre lover, pålegge statlige og kommunale organer å gjennomføre evakuering, adgangsbegrensning til områder, samt tiltak knyttet til sikring av næringsmidler, herunder drikkevann og beskyttelse av dyr. Kongen kan videre pålegge private og offentlige virksomheter å gjennomføre analyser og innhente opplysninger for vurdering av situasjonen.

Kongen kan videre, uten hinder av myndighetstildeling i annen lovgivning, delegere sin myndighet etter annet ledd til særskilt statlig organ for *atomberedskap*.

Etater med oppgaver i *atomberedskapen* plikter å følge samordnet planverk.

Kongen kan pålegge personer med sentrale beredskapsoppgaver å være tilgjengelige i tilfelle en beredskapssituasjon inntreffer.

§ 22 første ledd skal lyde:

Departementet er klageinstans for enkeltvedtak truffet av Statens strålevern med hjemmel i eller i medhold av denne loven.

II

I lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene gjøres følgende endring:

§ 4a-4 annet ledd skal lyde:

I forskriftene kan det videre fastsettes at virksomheter som det etter første ledd kan kreves melding om, skal være godkjent av kommunestyret. Nærmere bestemmelser om slik godkjenning kan gis i forskriftene. I forskriftene kan bestemmes at fylkesmannen gir godkjenning dersom slik virksomhet berører flere kommuner. Berører virksomheten flere fylker, kan bestemmes at *departementet* gir godkjenning. Det kan videre gis bestemmelser om klageordning i tilfelle hvor fylkesmannen eller *departementet* gir godkjenning. I forskriftene kan det bestemmes at Mattilsynet gir godkjenning av drikkevann og vannforsyningsanlegg, og regler om klage over slike vedtak.

III

Loven trer i kraft straks.

Oslo, i sosialkomiteen, den 24. mai 2005

John I. Alvheim

leder

Bent Høie

ordfører